

mestni svet. Sicer pa ni gotovo, da bi se mej protisemiti dolgo ohranila jedinstvo. Gregorij je že izstopil iz njih kluba, ker ga niso volili za mestnega svetnika, katero mesto je dobro plačano. Z dr. Luegerjem niso nič prav zadovoljni mnogi protisemitje, ker se jim zdi, da proti liberalcem in vladi preveč prijenljiv postaje, od kar je mestni podžupan, njim pa ne pusti v mestnem zboru po svoji volji rogoviliti. Velike težave bodo pa protisemitje imeli zaradi tega, ker so volilcem mnogo preveč obetali.

Volitve v Istri. Dne 16 t. m. so se vršile volitve za isterski deželni zbor v kmetskih občinah in je voljenih 8 Slovanov in sicer: Josip Kompare, dekan v Ospu, dr. Matej Trinajstić, načelnik v Buzetu, dr. Matko Laginja, odvetnik v Pulju, dr. Dinko Trinajstić, načelnik v Pazinu, Slavoj Jenko, trgovec v Podgradu, Mate Mandić, vrednik v Trstu, Vjekoslav Spinčić, upokojeni profesor v Kopru, Simo Kvirin Kozulić, posestnik v Malem Lošinju. V dveh okrajih se slovanski volilci volitve niso vdeležili zaradi nepostavnosti pri volitvi volilnih mož, temveč so le proti dotičnim volitvam vložili ugovore. Razmere se v deželnem zboru nič ne premene po volitvah. Lahki prete celo, da ovržejo brez povoda izvolitev toliko slovanskih poslancev, da noben Slovan ne pride v deželni zbor. Naj le še to poskusijo, tem bolje, kajti odločilni krogi bodo tem prej morali spoznati, da politika Rinaldinija ni prava.

Poljska gimnazija v Tešinu. — Poljakom delajo se ovire za otvorjenje zasebne gimnazije v Tešinu, če tudi se je za prvi razred že oglasilo 30 učencev. Društvo, ki ima osnovati gimnazijo ima že 86 tisoč goldinarjev in blizu 1300 članov. Bati se je, da se stvar tako zavleče, da se bodoče šolsko leto še ne otvori ta slovanski zavod.

Cerkveno-politične predloge na Ogerskem. — Minoli teden se je ogerska gospodska zbornica zopet pečala s cerkveno-političnima nerešenima predlogama. Vlada zopet ni imela sreče. Zaver gli sta se določbi, s katerima bi se bilo dovolilo brezverstvo na Ogerskem in pa prestop iz krščanstva v židovstvo. Toliko je pa vlada že dosegla, da je gospodska zbornica židovsko vero vsprejela mej priznane, ne pa le mej one vere ki se samo trpe. Predlogi pojmeta zopet v poslansko zbornico, ki ju zopet vrne gospodski zbornici. Vlada upa, da bode naposled le zmagala, seveda, če se bode samo tako dolgo držala, kajti bode imela še marsikake težave. Aliardijeva zadeva še ni končana in kdo ve, če se ob njej ne izpodtakne Banffy, kakor se je Kalnoky in pade. Pri razpravi o cerkveno-političnih predlogih je knez primas zagovarjal nuncija, da je popolnoma pravilno postopal na svojem potovanju na Ogerskem.

Srbija. — Razmere v tej državi so zamotane in nestalne kakor malokje. Dižavica potrebuje sedaj denarja in je sklenila posojilo vzeti pri neki pariški banki. Skupščina je o dovolitvi sklepala, kar zve vlada, da dotična banka ne da posojila, ker se boji, da ne bi se opeharila, ker je zvedela da sedanja skupščina ni zakonita in torej nima pravice ničesa sklepati. Kaka prihodnja skupščina bi lahko vse sklepe prejšnje skupščine zavrgla. Da se tako vlada lepše izreže je poskrbela pri večini vdanih ji skupščinarjev, da se najem posojila ni sprejel. — Da bi kralj prišel iz zagate v kateri je, začel se je pogajati z radikalno stranko. Obljubil ji je svobodomiselnost vstavo, toda radikalna stranka zahteva obnovitev vstave iz l. 1888. Ta pa določa, da je strogo kaznovati vsacega, ki ruši vstavo in po kateri ukazi, katerih ne podpiše noben minister, niso veljavni in se ne smejo spolniti. Ker kraljevi ukazi, s katerimi se je vstavila vstava, niso imeli tega podpisa in niso bili torej veljavni, jel se je kralj bati, da bi ga v slučaju, če on da vstavo iz l. 1888. lahko tožili kršenja vstave. Pogajanja so se na to razbila. Poslednji strah je posebno še zato vpravičen, ker Obrenoviči že itak nimajo nobenega zaupanja več v Srbiji.

Azija. — Japonska je vstrezaje Rusiji, Franciji in Nemčiji baje se odpovedala vsakemu posestvu na korejskem ali

kitajskem ozemlju. Ne samo otoku Lia-tong-u so se morali odpovedati, dovoliti so morali še večje koncesije. Tudi Port-Arthur in Wei-hai-vei, kateri trdnjavi so kot poročstvo za odškodnino, zahtevano od Kitajcev zasedli, bodo morali zapustiti. Omenjene države so sicer obljubile, da one garantujejo za odškodnino, toda kdo ve v koliko bodo to besedo držale. Prav kaže, da postanejo vse pridobitve Japoncev iluzorične.

Obrtnija.

Pomožno gibanje mej trgovci in obrtniki.

Ljubljanski trgovski in obrtni stan uživa v mirnih časih obilo unanega kredita, ne toliko zaradi svojega kapitala, nego zaradi svoje solidnosti in vztrajne delavnosti. Katastrofa, ki je dolgo časa zapirala ulice, v katerih je cvetelo trgovsko življenje, ki je prepodila iz Ljubljane večino kupujočega občinstva — vsekala je temu stanu globoke rane.

In vendar, ko je radodarnost odpirala svoje roke najširšim slojem, se merodajni krogi niso dovolj ozirali na oni stan, ki je steber mestnemu blagostanju, ki je jedro našega prebivalstva.

Darov ni bilo tu treba nobenih, bilo je le odpreti pomnoženih kreditnih virov in zadostovalo bi.

Ker se to do danes ni zgodilo, zbralo se je v ponedeljek v mestni klubovi dvorani lepo število povabljenih zastopnikov različnih trgovin in obrtov vseh strank v posvetovanje, kako s kreditno operacijo pomagati trpečim sodrugom. O tej seji došlo nam je nastopno poročilo:

Sklicatelj shoda, predsednik mestne hranilnice in trgovec Petričić naglašja silno nujnost akcije, ki ne premore nobenega odlašanja. V trgovskih zadevah velja načelo nagle pomoči, ko je kredit posameznika že podkopan, zakasnjena pomoč s trojno svoto nič več ne opravi. Beda mej manjšimi trgovci in obrtniki sicer ne sili na dan, toda kričeča je. Odbor se bode imel obračati na ona mesta, ki zbirajo denar; na c. kr. vlado, mestni magistrat, pomožni odbor dunajski in ljubljanski, da takoj likvidujejo znatno svoto, skupaj najmanje 40.000 gld. Ta svota se porabi kot kreditni fond, s katerim se je obrniti na kak kreditni zavod, ki bode na podlagi tega garancijskega fonda gotovo dodal jednaki visoki kredit, da bi znašal 80.000 gld. Ta svota bi za prvo popolnoma zadostovala. Odbor bode temu zavodu dodal število cenzorjev, ki bodo nadzorovali kakovost kreditnih prosilcev.

Dr. Valentin Krisper kot član pripravnega odbora razlaga organizacijo nameravanega odbora in priporoča pomoč trgovinske in obrtne zbornice za vse potrebne korake, dostavi, da mu je dvorni svetnik Šuklje že obljubil posredovanje pri dunajskem pomočnem odboru.

Obrtnik Kunc izreka začudenje, da se na trgovski in obrtni stan tako malo misli. Ali ta stan, največji davkoplačevalec, to zasluži? Največ darov je prispel, naj se pogledajo izkazi, vsem nabiralnim faktorjem, una-

nji trgovski stan in trgovski zavodi, ti so gotovo želeli v prvi vrsti svojemu stanu pomagati in zatorej ima trgovina in obrt prvo pravico do podpore (klici: istina je.) Te podpore se ni dalo doslej nič in ničesar. Svota 40.000 gold. je premala zahteva, naj se izprosi 50.000 gld. nevračljive in 50.000 gld. vračljive podpore ter osnuje samostojni kreditni vir,

Tovarnar Drelse pravi, da se škoda sestavlja iz pokončanega blaga — iz deložiranj — iz kupčijske stagnacije. Misliti je tudi na nevračljive podpore. Ljubljanski „trg“ se drži le še vsled svojega dobrega imena, ali, koliko jih je, ki se na tihem borijo s svojim obstankom in kateri bodejo v kratkem omagovali. Strinja se popolnoma z namenom in organizacijo akcije.

Ces. svetnik Murnik in tajnik trgovske zbornice pojasnuje na drobno pomen in važnost akcije, darov ni treba, za te bodejo skrbeli okrajni odbori, ki jih snuje magistrat, misliti je jedino na kreditno operacijo, ki je silno nujna. Razume se, da je pomagati le vrednim osebam, ker, kdor ni imel nobenega kredita, temu tudi sedaj ne gre. Obljubi svojo polno pomoč.

Trgovec Skaberne predlaga, da se pridobljeni fond na pol pridruži mestni hranilnici, na pol kreditnemu društvu kranjske hranilnice.

Tovarnar in lastnik tiskarne Bamberg predlaga volitev odbora, ki se naj potem sam po primernih močeh dopolni.

Pri volitvi so izvoljeni per acclamationem: gg. Bonač, Drelse, Josip Krisper, Kunc, Murnik, Skaberne, Franc Souvan. Odbor se je ob pozni ponočni uri takoj zbral na delo.

Kmetijstvo.

Preosnova davkov.

(Dalje.)

Občni pridobninski davek bode moral plačevati, kjer ima v Avstriji kako pridobninsko podjetje ali izvršuje kako delo, ki mu daje pridobitek.

Občnega pridobninskega ne bode plačevala:

a) Podjetja, ki morajo pokladati javne račune, ker se obdačijo po družih določilih.

b) dela, za katera se dobiva plača ali mezda, (torej uradniki, nastavljeni, pomočniki itd.)

c) kmetijstvo in gozdarstvo, vrtnarstvo, lov in ribštvo. Lov na tuji zemlji, ribštvo v prostih in najetih ter javnih vodah, ribštvo na morji bode pa moralo plačevati pridobninski davek. Ravno tako bodo morali ta davek plačevati stalne prodajalnice kmetskih in gozdarskih proizvodov na kakem drugem kraju, kakor je dotično posestvo. Nadalje bode se pridobninski davek plačeval od vsacega obrtnega pridelovanja kmetijskih in obrtnih proizvodov, ki ne gre v navadno kmetijstvo ali gozdarstvo. Davek plačevati je tudi od pridobitka iz na-

jetega zemljišča, ako zemljišča ne obdeluje najemnik ali pa rodbina njegova lastnoročno, temveč porablja še druge pomočne moči. Oproščenje vrtnarstva pa ne velja za umetno ali trgovsko vrtnarstvo, od katerega se mora plačevati pridobitninski davek.

d) podjetja države, katere država izvaja po svojih vrhovnih pravicah ali v namene javne uprave, kakor pošte, solni monopol in druga taka podjetja ne plačujejo davka.

e) dalje ne plačujejo davka delavke, ki se opravljajo v stanovanji naročnikov ali pa doma brez pomožnih delavcev ročna ali pa podobna dela.

f) mali obrtniki za stranski začasni zaslužek.

g) osebe, ki se bavijo s hišnim (domačim) obrtom in sicer izključno po nalogu in na račun podjetnikov sami ali z ljudmi svojega gospodarstva, pa brez tujih pomožnih delavcev.

h) dijaki, ki zasebno poučujejo, in sploh osebe, katere zasebno poučujejo ali pisateljujejo kot postranski posel in pri tem toliko ne zaslužijo, da bi se mogle s tem živeti.

i) vsi postranski zaslužki, ki ne nesejo na leto nad 30 gld.

j) osebe, ki niso zmožne za kako redno pridobitveno vršbo, s katero bi se živele, in se pečajo z obrtnimi deli, da deloma poravnajo stroške za življenje.

Finančni minister pa sme oprostiti davka podjetja, katera imajo javne dobrodelne ali obče koristne namene, naj jih že izvršujejo juridične osebe, kakor društva, zadruge, občine, dežele itd. ali pa fizične, to je posamezne osebe, če ne donšajo nobenega ali pa le majhen pridobitek.

Pridobninska davčna komisija sme za dotično leto oprostiti plačevanja pridobninskega davka potrebne obrtnike.

Za določeni čas dovoljena oproščenja davka ostanejo v veljavi tudi po vveljavljenji novega davčnega zakona. Za podjetja, ki so sedaj oproščena pridobitnega davka, se bode pa pridobitni davek pač proračunil, ali se bode toliko odšteol, kolikor bi bil pridobitni davek znašal po starem zakonu, ko bi ga bila plačevala.

Za podjetja, katerih vršba se raztegne na Ogersko, veljale bodo dosedanje določbe. Podjetje, ki se pa razteza v inozemstvo, se pa obdači po vsem svojem obsegu v tuzemstvu. Če ima tako podjetje v inozemstvu podružnice, nakupovalnice in prodajalnice, se ne obdačijo v Avstriji, če že v inozemstvu plačujejo davek. Četrtno pridobitnega davka, ki bi prišel na skupno vršbo tacega podjetja, se pa vsekako mora plačevati v Avstriji.

Če se inozemsko podjetje razteza na Avstrijo, naj si ima pri nas delavnice, prodajalnice ali agenture, ali pa v našo državo pošilja trgovske potnike, plačati mora v Avstriji pridobitnino od onega dela svoje vršbe, ki pride na Avstrijo.

(Dalje sledi.)